

Katasztrófa-elhárítás: ahová a mentő már nem jut el!

Nem kényszer, vállalás!

A közelmúltban együttműködési megállapodás született intézetünk és a Miskolci Speciális Felderítő és Mentő Közalapítvány között. A megállapodás határozatlan időre kötött, s magában foglalja, hogy a kórház szükség szerint biztosítja a Traumatológiai Osztály munkatársának, dr. Szabó Leventének, illetve más, speciális ellátásban jártas orvos részvételét katasztrófa elhárításban, sürgős és nem sürgős esetekben egyaránt. A megállapodás kapcsán a katasztrófa elhárításról, tapasztalatairól, élményeiről kérdeztük dr. Szabó Leventét.

Egy óriási forgalmú osztályon dolgozó orvosnak, hogyan jut eszébe, hogy a katasztrófa-elhárításban is szerepet vállaljon, honnan az indíttatás?

Katasztrófa helyzetekről, emberi tragédiákról nap, mint nap hall az ember a híradásokban, de ezek távoli, minket nem érintő eseményeknek tűnnek. Első alkalommal 1990 márciusában, másodéves egyetemistaként Marosvásárhelyen „éltem át” ilyesféle helyzetet. Megdöbbentett, hogy adott helyzetben milyen kevésen múlik az emberi élet. Talán ez motivált, hogy ezután egyetemistaként mentőztek, és a későbbiekben, amikor dolgozni kezdtem is érdekeljen ez a terület. Egy másik összetevője ezen érdeklődésnek, hogy hobbiként hegyet mászva, barlangászva felmerült bennem, hogy ha ilyen helyen, ahová mentő nem jut el, valakit baleset ér, ki segít rajta? Így kerültem kapcsolatba a speciális mentőszolgálatokkal.

Ez a fajta szakterület, milyen egyéb szakképzettséget igényel?

Egyrészt fontos, hogy az ember pszichésen és fizikálisan is el tudja viselni a szokatlan körülményeket, stresszhelyzetet. Másrészt gyakran előfordul, hogy nem elég „csak” orvosi munkát végezni; így ha a sérült egy szakadék mélyén egy barlangban, vagy földrengés után a romok alatt van, el kell tudni jutni oda. Lehet, hogy adott helyzetben biztosítani kell a társat egy sziklafalon, vagy segíteni egy kötélműző rendszer kiépítésében.

Nehezített körülmények között nyilván a sérültellátás, az életmentés is nehezebb. Milyen tapasztalatai vannak?

Az, ami egyébként normál esetben, kórházi körülmények között banális beavatkozás, nehezített körülmények között teljesen mást jelent. Egy sáros barlang mélyén, egy órai csúszás mászás után térdelpele bekötni egy infúsiót mást jelent, mint az ambulancián. 40 fokos melegben legyenek garmadájától körülveve rossz higiénés viszonyok mellett sebeket ellátni sem ugyanaz, mint a megszokott gyakorlatban. A súlyosabb esetek ellátása pedig nyilván hatványozottan nehezebb.

Mélyik volt a legemlékezetesebb mentési akciója(uk)?

Amikor egy napokkal korábban elbarangolt, az erdőben eltévedt, esetleg megsérült idős embert, vagy egy szikláról lezuhant fiatalit épségben sikerül visszaadni a családjának, akkor már úgy érezzük, nem voltunk feleslegesek. Minden egyes eset egyedi, emlékezetes. Természetesen, vannak nagyobb nyilvánosságot kapott

esetek is, mint a '99-es törökországi földrengés után több nappal a romok alatt élve megtalált kislányé. Számomra emlékezetes egy, ez év júniusában az Adrián történt eset. Búvárbalesetben egy fiatal nő csaknem megfulladt, éppen ott voltam, felszerelés is volt nálam, sikerült újraéleszteni, és mire a hajóval partot értünk stabilizálni. Az a megdöbbentő, hogy a hölgy férje volt az én merülőpárom, és csupán néhány perccel az eset előtt jöttünk fel mi magunk is a mélyből, mit sem tudva a balesetről. Véletlenek szerencsés sorozata...

Hogyan lehet „edzeni” egy-egy ilyen speciális körülmények közötti mentésre?

A speciális mentőszolgálatok bizonyos képzettségű és érdeklődésű embereket válogatnak. Extrém helyzetekben, körülmények között az tud mozogni, dolgozni, akinek a munkája, vagy a hobija ilyen jellegű: így a speciális mentők között alpinisták, barlangászok, kutyás mentéssel foglalkozók, búvárok, tűzoltók, mentősök, rendőrök fordulnak elő leggyakrabban. Ezen felül képzési tervek, elméleti és gyakorlati oktatások vannak, ami biztosítja, hogy minden csapattag olyan ismeretek birtokába jusson, ami egyébként nem „szakterülete”: a maga „speciális” tudását pedig átadja a többieknek. Az állandó gyakorlás, összeszokottság nagyon fontos. Adott helyzetben fél szavakból is meg kell érteni egymást, vagy tudni, hogy bizonyos helyzetben a társak hogyan reagálnak, mit tesznek. Másrészt pedig a hobbijukat élvezve, sziklát mászva, búvárkodva, barlangászva is „edzenek”.

Néhány hete történt: egy társammal tátrai túrázásból hazafelé jövet, egy autóbaleset sérültjét láttuk el, akinek aztán a kórházban osztályos orvosa is voltam.

Magánemberként, hogyan lehet együtt élni az állandó készütség eshetőségével?

Az egészségügyben dolgozókként állandó készütségben vagyunk; ügyeletek, készenlétek. Speciális mentéssel foglalkozni pedig nem kényszer, hanem vállalás.

Akik ezt választják, azok hisznek abban, hogy ez egy hiánypótló, szükséges tevékenység, amire érdemes szabadidőt, energiát, esetleg még a saját pénzünket is áldozni. Jelenleg pedig erre nincs szervezett, fizetett, állami megoldás.

A készülő katasztrófavédelmi törvény pedig, amelynek ezen ellátást is szabályozni kellene, még mindig csak ígéret a törvényhozók részéről. Marad tehát az önkéntesség, persze, mindezzel együtt nem könnyű. Nemegyszer velem is előfordult, hogy szabadságot vettem ki, hogy részt vehessek egy akcióban, vagy azért nem tudtam elmenni, mert nem sikerült az ügyeletemet elcsereélni.

Számomra nagy könnyebbséget jelent a bevezetőben is említett együttműködési megállapodás. Örülök, hogy ez az igény kórházunkban megértésre talált, amit ez úton is köszönök. Ezen felül köszönettel tartozom az osztályomnak, a munkatársaknak, akik munkájukkal, azzal, hogy ezen idő alatt engem is helyettesítenek, ezt lehetővé teszik számomra.

-szász-